

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาแนวทางการบริหารที่เป็นนิรนัยของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 มีขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 174 แห่ง แบ่งเป็น สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 127 แห่ง ผู้บริหาร 127 คน ครู 774 คน สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 47 แห่ง ผู้บริหาร 47 คน ครู 1,013 คน รวมผู้บริหาร 174 คน ครู 1,787 คน รวมประชากรทั้งหมด 1,961 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดจะเชิงเทรา เขต 2 ปีการศึกษา 2548 ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ใช้ขนาดของโรงเรียน ผู้บริหารและครูเป็นฐาน เทียบสัดส่วนประชากรตามขนาดของโรงเรียน แล้วสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 127 แห่ง เป็นผู้บริหาร 90 คน ครู 137 คน สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 47 แห่ง เป็นผู้บริหาร 33 คน ครู 180 คน รวมเป็นผู้บริหาร 123 คน ครู 317 คน รวมทั้งหมด 440 คน (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ข)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง รวม 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำนวน 5 ด้าน คือ การรวบรวมและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนและดำเนินงานตามแผน การศึกษากฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการตัดสินใจโดยองค์คณะบุคคล และการจัดระบบบัญชี ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดตามแบบของลิเคิร์ต (Likerts) (Best and Kahn, 1993 : 246) ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน แบบสอบถามการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 5 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน แบบสอบถามปัญหาจากการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 5 หมายถึง ปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ปัญหาจากการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน พิจารณาจากค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนน โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ไว้ดังนี้ (Best and Kahn, 1993 : 247)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารแบบนิติบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารแบบนิติบุคคล อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารแบบนิติบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารแบบนิติบุคคล อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารแบบนิติบุคคล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เป็นสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติและปัญหาจากการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษา ทฤษฎี เอกสาร ตำรา แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) สรุปรอบแนวคิดหรือขอบเขตในการวิจัย
- 3) สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามกรอบแนวคิดหรือขอบเขตในการวิจัย
- 4) นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่อคณะกรรมการที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาตามกรอบแนวคิด

5) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ควบคุมวิทยานิพนธ์

6) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษา จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. นายสุมน บุญสมพงษ์ หัวหน้ากลุ่มการบริหารงานบุคคล
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2
2. นายวรพงษ์ ผดุงวรเศรษฐ์ นิตกร 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
จะเชิงเทรา เขต 2

3. นายมนตรี บุญธรรม ผู้อำนวยการสถานศึกษา (เชี่ยวชาญ)
โรงเรียนบ้านห้วยตะปอก สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2

4. นางสุนันทา โกธา ผู้อำนวยการสถานศึกษา (ชำนาญการพิเศษ)
โรงเรียนวัดสามร่วม สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

5. นางสาววรรณลักษณ์ นุชอิสาร ครู (ชำนาญการพิเศษ) โรงเรียนวัดบางโรง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

7) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานและครู ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม จำนวน 30 คน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงกลุ่มทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

	สถานศึกษา	ผู้บริหาร	ครู
1	โรงเรียนบ้านดอนเกาะกา	1	1
2	โรงเรียนสุเหร่าหลวงแพ่ง	1	1
3	โรงเรียนวัดคอนทราย	1	1
4	โรงเรียนบ้านเกาะดอน	1	2
5	โรงเรียนวัดอินทาราม	1	2
6	โรงเรียนพรหมานุเคราะห์	1	3
7	โรงเรียนพุทธรังสีพิบูล	1	6
8	โรงเรียนพุทธโสธร	1	6
	รวม	8	22

8) นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1974 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .97

9) นำแบบสอบถามที่หาค่าความเที่ยงตรงและค่าความเชื่อมั่นแล้ว ไปดำเนินการจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ทำบันทึกถึงสำนักงานประสานงานบัณฑิตศึกษา ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขิงเทรา เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3.3.2 นำหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขิงเทรา เขต 2 และแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่กำหนด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม การส่งแบบสอบถามถึงสถานศึกษา ผู้วิจัยส่งด้วยตนเอง

3.3.3 การรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เดินทางไปรับแบบสอบถามกลับคืนมาด้วยตนเอง ในกรณีที่มิได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยนัดกลับมารับแบบสอบถามอีกภายใน 1 สัปดาห์

3.3.4 เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปจากเครื่องคอมพิวเตอร์

3.3.5 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปจากเครื่องคอมพิวเตอร์ ดังนี้

3.4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าสถิติร้อยละ

3.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารแบบนิเทศน์คผลของผู้บริหารสถานศึกษา ใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย (X) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่า t-test